

Współczesny Izrael

Począwszy od 1948 roku

I rzekł do mnie: Synu człowieczy, te kości – to cały dom izraelski. Oto mówią oni: Uschły nasze kości, rozwiła się nasza nadzieja, zginęliśmy – Ezech. 37:11.

W dniu 29 listopada 1947 roku marzenie Teodora Herzla było bliskie spełnienia, kiedy to Narody Zjednoczone podzieliły ziemię palestyńską na dwie części: arabską i żydowską. W 2500 lat po tym jak Izrael został całkowicie zniszczony przez wojska babilońskie, 14 maja 1948 roku rząd izraelski ogłosił niepodległość. Deklaracja niepodległości zapoczątkowała w tym rejonie okres niepokoju, który trwa do dzisiaj. W proroctwie Ezechiela w rozdziale 37 mamy opis procesu powrotu do życia niegdyś wytępionego narodu, wydarzenia jaki nie miało miejsca od czasów niewoli babilońskiej za czasów Ezechiela.

Wypełnienie prorocтва

Bóg zapytał Ezechiela: „Czy ożyją te kości?”. Ezechiel odpowiedział: „Wszechmocny Panie, Ty wiesz” (Ezech. 37:3). Ezechiel wiedział, że potrzeba by cudu, aby odnowić chwałę Izraela. Jedynie Bóg mógł udzielić odpowiedzi: „Prorokuj nad tymi kośćmi i powiedz do nich: Kości wysłcie! Słuchajcie słowa Pana!” (Ezech. 37:4). Kiedy Ezechiel przemawiał (wersety 5 i 6), „rozległ się głos, a oto powstał szum; i zbliżyły się kości, jedna kość do drugiej. (...) A oto pojawiły się na nich ścięgna i porosło ciało; i skóra powlokła je po wierzchu, ale ożywczego tchnienia w nich nie było” (Ezech. 37:7,8). Rozbity szkielet został na powrót scalony, ponownie łącząc domy Judy i Izraela w proroczym opisie odnowionego narodu. To, co rozpoczęło się od małego zebrań Żydów syjonistycznych w Petah Tikvah w 1878 roku, zakończyło się siedemdziesiąt lat później narodzinami narodu – Żydzi mieszkający na żydowskiej ziemi, pod żydowskim rządem. Jednak niepodległość ta nie została zdobyta pokojowo.

Kiedy w marcu 1948 roku wojska brytyjskie opuszczały ziemię palestyńską w związku z wygaśnięciem mandatu z 1917 roku, żydowskie konwoje dostarczające żywość do Jeruzalem zostały wystawione na niebezpieczeństwo. W wyniku arabskiej zasadzki zginęło wiele osób przewożących dostawy, zaś arabscy wrogowie przypuścili atak przeciwko Żydom w Jerozolimie. W dniu 9 kwietnia, członkowie Irgun Zvai Leumi (Narodowa Organizacja Militarna) i Lohamei Herut Yisrael (walczący o wolność Izraela) oddali cios, atakując arabską wioskę Deir Yassin, na zachód od Jeruzalem. Rozpoczęły się zmagania o prawo Izraela do istnienia.

Arabowie ponownie uderzyli na Jeruzalem następnego dnia. Trzy dni później, arabowie ogniem z moździerzy zaatakowali przedszkola w dzielnicy żydowskiej i żydowski konwój medyczny przeznaczony dla Szpitala Hadassah. Arabski Wyższy Komitet deklarował, że nie oszczędzi ani jednego Żyda. Groźba ta wydawała się realna, gdyby brytyjskie wojsko nie zainterweniowało. Walka była tak zaciepła, że w okresie od grudnia 1947 do kwietnia 1948 roku zginęło ponad 3500 Arabów, 1100 Żydów i 150 Brytyjczyków. Był to jednak dopiero początek.

Wojna o niepodległość

Brytyjskie panowanie nad Palestyną formalnie zakończyło się o północy 14-go maja 1948 roku, w żydowski Szabas. David Ben-Gurion, głowa rządu tymczasowego Izraela, wygłosił Deklarację Niepodległości w przemówieniu transmitowanym przez radio na dwie godziny przed rozpoczęciem Szabasu. Izrael miał stać się niepodległym państwem w sekundę po północy. Mimo że jedna trzecia całej populacji Żydów została unicestwiona przez nazistów, 600,000 które wówczas mieszkało w Izraelu czekało na niepodległość.

W zaledwie kilka godzin nowy naród został otoczony przez armie Ligi Arabskiej. Wielu z tych nowych obywateli przeżyło Holokaust, ale nikt nie był gotowy na tę wojnę. Posiadając jedynie trzy czołgi, nie dysponując własnymi siłami powietrznymi, Izraelscy bojownicy powstrzymali 74 arabskie myśliwce i bombowce. Zginęło sześć tysięcy Żydów. Podobnie jak w 70 roku n.e. podczas oblężenia Jeruzalem, było tak mało pożywienia, że ludzie żywili się mleczami i chwastami. Brak wody spowodował, że utrzymanie odpowiedniej higieny było niemalże niemożliwe. Wtedy nastąpił cud. Żydowscy żołnierze zatrzymali czołgi egipskie przemierzające się z południa i odepchnęli wojsko syryjskie atakujące z północy, budując jednocześnie gołymi rękami pięciokilometrową drogę poprzez skaliste wzgórza. Za pośrednictwem tej tzw. „Drogi Birmańskiej” do Jeruzalem trafi ały konwoje z żywnością, wodą i zapasami – sto ton co dwadzieścia cztery godziny. Rurociąg poprowadzony tą drogą ponownie zaopatrywał miasto w wodę. Wojna zakończyła się 28 listopada 1948 roku, po kilku nieudanych próbach zawieszania broni. Granice zostały wytyczone. Izrael posiadał więcej ziemi niż kiedykolwiek, jednak w wyniku wojny jeden procent społeczeństwa poległ, a Jeruzalem, najświętsze ze wszystkich miast na świecie, zostało podzielone na dwie części – żydowską i arabską. Rozejm został podpisany i wszedł w życie 3 kwietnia 1949 roku.

Wojna Sześciodniowa

Dwa lata później, w lipcu 1951 roku król Jordanii Abdallah został zamordowany kiedy uczestniczył w piątkowych modlitwach wraz ze swoim wnukiem w meczecie al-Aqsa, w Jeruzalem. W arabskiej dzielnicy Jeruzalem wybuchła furia. Rozpoczął się okres czternaścieletniej walki pomiędzy Arabami i Arabami oraz Arabami i Żydami.

Kiedy wzmogły się ataki na Żydów, Minister Obrony Syrii Hafi z al-Assad zwrócił się do Prezydenta Egiptu, Gamala Nassara, aby ten podpisał trójstronny traktat z Jordanią. Nassar zgodził się i wydalil kontyngent militarny Narodów Zjednoczonych z Półwyspu Synaj stacjonujący tam od dziesięciu lat. Wywiad izraelski dowiedział się o ataku planowanym przez trójstronny sojusz. Nadzorował wyprzedzający atak lotniczy na egipskie bazy wojskowe 5 czerwca 1967 roku. Jozue zdobył Jerycho w siedem dni; wojska izraelskie w sześć dni zawróciły połączone siły Jordanii, Syrii i Egiptu. Po zakończeniu walki, Izrael załadował Półwyspem Synaj (zwróconym później Egiptowi), strefą Gazy, Judeą, Samarią (zachodnim wybrzeżem), Rzeką Jordan, starożytnym Jeruzalem i Wzgórzami Golan. Oto jak Randolph S. Churchill i Winston S. Churchill opisali to cudowne zwycięstwo: „Dzięki sztuce wojennej niespotykanej we współczesnych czasach, Izraelici, otoczeni przez wrogów przeważających wojskiem oraz liczbą i jakością uzbrojenia, walczyli na trzech frontach i nie tylko przetrwali, ale wspaniale zwyciężyli” (Wojna Sześciodniowa, str. 191).

Wczesnym popołudniem 7 czerwca, starożytne miasto było we władaniu Izraelitów – w 868 lat, co do dnia, po tym jak w 1099 n.e. pojawili się tam krzyżowcy. Mówi się, że kiedy żołnierze dotarli do ruin zachodniej ściany kompleksu świątynnego, wpadli we łzy i zaczęli się modlić. Po raz pierwszy od dziewiętnastu lat, Żydzi mieli dostęp do najświętszego dla siebie miejsca. Rabin Sholomo Goren, starszy kapelan wojska izraelskiego, zadał w szofar i modlił się przez radio spod ściany. Bóg zwrócił Żydom święte miejsce raz jeszcze. Pokój nie okazał się jednak trwały.

Wojna Yom Kippur

W październiku 1968 roku dwie arabskie dziewczynki wniosły bombę do kina Syjon w Jeruzalem. Były jednak obserwowane i bomba została usunięta. W miesiąc potem, tuzin Izraelitów będących na zakupach w sklepie Yahuda zginęło w pierwszym z wielu mających nastąpić wybuchów samochodów-pułapek. Bomby wybuchły również na Uniwersytecie Hebrajskim i supermarkecie. We wczesnych latach siedemdziesiątych, w Jeruzalem rosło napięcie – wybuchy samochodów-pułapek i zamachy bombowe zapoczątkowały nowy cykl aktów przemocy i terroryzmu na cywilach. W

końcu, 6 października 1973 roku, w Dzień Pojednania, Egipt i Syria zaatakowały Izrael i wojna znowu wybuchła.

Mimo że ostatecznie Izrael wygrał wojnę i zepchnął siły syryjskie ze Wzgórz Golan, to jednak obnażyła ona słabość w obronie wielu granic przed wieloma wrogami. Kiedy pierwsze zwycięstwa Egiptu dały mu wiarygodność wśród państw arabskich i zachodu, przywódcy Izraelscy zdecydowali się spotkać z przywódcami egipskimi w Camp David w 1978 roku i podpisać oficjalny traktat pokojowy z Egiptem w 1979 roku. W międzyczasie, w obrębie granic Izraela pojawił się nowy nieprzyjaciel. W dniu 4 lipca 1975 roku, na Rynku Syjon wybuchła porzucona lodówka; 14 osób zginęło, a 70 zostało rannych. Do zamachu przyznała się Organizacja Wyzwolenia Palestyny, na której czele stał nowy przywódca, Jaser Arafat. Lata osiemdziesiąte przyniosły ze sobą wzmoczoną aktywność tej organizacji, zaś Izrael nadal nie mógł zaznać pokoju.

Intifada

Rabin Meir Kahane założyciel Żydowskiej Legii Obrony został aresztowany za namawianie do zniszczenia Meczetu Skały. Alan Goldman, amerykański wolontariusz w armii izraelskiej otworzył ogień z karabinu maszynowego w Meczecie Skały zabijając dwóch mułmańskich strażników. Osiemnastu ortodoksyjnych Żydów zostało aresztowanych podczas planowania zamachu bombowego na Meczet Skały. Ostatecznie, otwarte zamieszki pomiędzy Izraelczykami i Palestyńczykami wybuchły w grudniu 1987 roku. To co rozpoczęło się niewinnie, rozrosło się w zorganizowaną rewoltę, która trwała prawie rok. Organizacja Wyzwolenia Palestyny ogłosiła powstanie niepodległego państwa Palestyny z Jeruzalem (Al Quds Ash-Sharif) jako stolicą. W przemówieniu wygłoszonym w Nowy Rok, Arafat powiedział, że są „czynnym wulkanem na Środkowym Wschodzie, który wejdzie w stan spoczynku tylko wtedy, kiedy jeden bojowników Intifady podniesie narodową flagę nad Jeruzalem i ojczyzną Palestyną”. Przemoc ustała kiedy Jaser Arafat i Icchak Rabin podpisali porozumienie w Oslo w dniu 9 września 1993 roku. Arafat zobowiązał się uznać prawo Izraela do istnienia w pokoju i bezpieczeństwie. Pod presją Stanów Zjednoczonych Izrael zgodził się uznać Organizację Wyzwolenia Palestyny jako reprezentanta społeczeństwa palestyńskiego. Kiedy Izrael podpisał traktat pokojowy z Jordanią w rok później, zakończył się 50-cio letni okres konfliktu. Przynajmniej tak się wówczas wydawało.

Druga Intifada

Palestyńscy bojówkarze nigdy nie porzucili myśli o niepodległej Palestynie. Aby osiągnąć cel unicestwienia Izraela, Palestyńczycy przyjęli nowy styl terroryzmu,

jakim były zamachy samobójcze. W dniu 25 lutego 1996 roku, Palestyńczyk wszedł do autobusu linii 18 w Jeruzalem i zdetonował bombę umieszczoną na klatce piersiowej; zginęło 17 cywilów i 9 żołnierzy Izraelskich. Do zamachu przyznała się organizacja Hamas („Gorliwość”). Od tej pory wybuchy samobójcze stały się integralną częścią działalności terrorystycznej w Izraelu i na świecie. Kiedy Ariel Sharon odwiedził Wzgórze Świątynne we wrześniu 2000 roku, Jaser Arafat i Organizacja Wyzwolenia Palestyny wykorzystali wydarzenie jako pretekst do zainicjowania kolejnego cyklu przemocy. Mimo, że druga Intifada ma zostać oficjalnie zakończona przez przywódców Palestyńskich, wywiad izraelski odniósł sukces ograniczając ataki przemocy na obywateli. Jednak podczas drugiej Intifady w okresie od 2000 do 2007 roku zginęło ponad 1000 Izraelczyków.

Stanowisko Izraela dzisiaj

Przez 60 lat Izrael poszukiwał pokoju ze swoimi sąsiadami i walczył o prawo do decydowania o własnym losie, odkrywał nowych wrogów i narażony był na naciski ze strony reszty świata. Zostało to przedstawione w proroctwie Zachariasza: „W owym dniu uczynię z Jeruzalem ciężki kamień dla wszystkich ludów. Każdy, kto go będzie podnosił, ciężko się zrani, gdy zbiorą się przeciwko niemu wszystkie narody ziemi” (Zach. 12:3). Pod presją zachodu i innych krajów, Izrael oddał ziemię o

którą walczył od 1948 roku; nawet Jeruzalem podlega negocjacom i jest dzielone. Bóg ostrzegł Mojżesza: „Ustanowię też granicę twoją od Morza Czerwonego do Morza Filistyńczyków i od pustyni aż do Rzeki, bo oddam w ręce wasze mieszkańców tej ziemi i wypędzisz ich sprzed oblicza swego. Nie zawieraj przymierza ani z nimi, ani z ich bogami. Nie będą mieszkać w twojej ziemi, by cię nie zwiedli do grzechu przeciwko mnie; bo jeśli będziesz służył bogom ich, będzie to dla ciebie sidłem” (2 Mój. 23:31-33). Pragnienie Izraela o pokój nie pokrzyżuje Planu Bożego, aby zająć całą ziemię którą podarował Abrahamowi i jego potomkom. Prorok Jeremiasz przepowiedział ponowne zgromadzenie się Izraela w obecnych czasach, które ma być wydarzeniem jeszcze znakomitszym od wyprowadzenia narodu Izraelskiego z Egiptu przez Mojżesza (Jer. 23:7,8). Proctwo to wypełnia się współcześnie. Populacja Żydów w Izraelu wzrosła z 600 000 w 1948 roku do 5 700 000 w ostatnich latach. Od 2006 roku, po raz pierwszy od 135 roku n.e. w Izraelu jest więcej Żydów niż gdziekolwiek indziej na świecie. Podczas gdy z punktu widzenia prorocत्व przed narodem Izraelskim leży jeszcze wiele ważnych wydarzeń, to jego historia i rozwój od 1948 roku jest hołdem dla miłości i troski Boga o swój naród wybrany na ziemi.

Len Griehs